KORNATI DIREKT

V poznojesenskem času v morskem kajaku z vesli v rokah po brez dvoma najlepšem otočju sveta (ali pa vsaj za nas najbližjem).

tekst Dejan Ogrinec / foto Dejan Ogrinec

Bilo je za prvonovembrske praznike – neverjetno toplo, skoraj vroče, tudi kopati se je še dalo. In to brez neoprenske obleke. Na prvo vprašanje na prvi veslaški dan prvi osebi, ki ni bila moj veslaški kolega Robi, sem dobil precej zanimiv odgovor. V bistvu je bil celotni dialog kot pravi rafal smeha: "Dobar dan gospo, je li ovo Sali? E nije ti ovo Sali, momče!" Čakam, čakam, pa nobenega dodatnega pojasnila. Pa vprašam spet: "Pa gje je onda Sali?" Njen odgovor: "Je li vidite ono veliko brdo tamo … tamo na kraju … da … onaj tamo … daleko … sa antenom na vrhu. E, dečko, tamo vam još nije Sali. Sali je još daleko, daleko izza toga. E moji dečki, imat čete vi još puno posla danas do tamo …"

Prvi dan

Če na kratko prevedem dialog, ki je imel v sebi popoln cinizem in zabavnost Dalmatincev, bi lahko rekel tudi nekako takole: "Ej, dečko, če si že tako neumen, da tod veslaš, pa ne veš, kje je Sali, potem vedi, da je še zelo daleč in da se boš še dobro namučil, kar je pa tako ali tako čisto prav …" Pa sem rekel Robiju, ki še ni bil v teh krajih, da je bilo že vprašanje popolnoma neumno, saj očitno ta vas (Žmanščica), za katero sva mislila, da je Sali, nikakor ni podobna nekemu mestu, kakršno bi moral biti Sali, ki je, to menda že vrabci na drevju čivka-

jo, največji kraj na vzhodni strani Dugega otoka. "Ja, Robi, a ti ne veš tega?" (Nekdo pač mora biti kriv, kajne.) Zakaj spraševanje? Do vasi, kjer sem ženico izpraševal, sva priveslala iz pristanišča Brbinj, do koder sva prišla tako, da sva v Zadru naložila kajaka na trajekt, prespala noč na brez dvoma najlepšem (in najmanjšem) otočku mojega življenja – na njem je ravno dovolj prostora za šotor ali dva (pa dva borovca) – pri Hribini Pri Hlibu, veslala mimo Rave proti jugu najinemu cilju naproti – Kornatom.

Tretji dan

Če ima človek s seboj radio, potem je vedno dobro obveščen. "Vitar će danas duvati sa jugozapada, sa 40 čvorova na sat, a more će biti uzmereno uzbrkano, od šest do sedam bofora," je bila vremenska napoved na jutro najinega drugega veslaškega dne. Bil sva sredi otočja Kornati, točneje v uvali in kraju Lučica, nekje nasproti otoka Levrnaka. Načrt tega dne je bil precej preprost. Veslati naprej, kljub nevarni in slabi napovedi, si pogledati Krune, strme stene, ki ležijo na zunanji strani otoka Mane, in se na koncu kornatskega otočja obrniti nazaj in po severni strani Velikega Kornata, če bo bog dal, odveslati na otok Žut. Uf, najraje imam načrte, saj so ti vedno tako napeti, naviti, optimistični do konca. A najina usoda je imela drugačnega. Saj, ko sva hotela skozi Veliki Kornatski kanal veslati nasproti dvometrskim valovom in močnemu vetru in nama je veter v sunkih kar veslo iz rok trgal, sva po nekaj minutah stanja na mestu odnehala in se obrnila nazaj. Nikakor ni šlo. Nikamor. Zavila sva v zaliv Anica, varen pred jugom, se pred dežjem umaknila v konobo ob morju, menda gre za Ježinov stan. Po začetnem kapučinu sva prišla do sape, ob pivu (ali dveh) sva že modrovala, po odličnih kalamarih na vse načine pa že nadvse pametovala o nadaljevanju najinega veslaškega junaškega dneva.

"Kad bi ja bio mladji, i ja bi odmah s'vama. Sunce, ovakav čamčič, rakija i more. Nema ništa bolje od toga. Sva obala može da se posmatra iz toga čamčica i riba da se ubode. Ne treba mi ni žene sa sobom. Je'l tako?" je izjavil ostareli kuhar in morjeplovec, ki se mu je skoraj solza utrnila, ko sva odrinila z Levrnaka. Ob misli, kam vse bi lahko še z nama odšel, je še enkrat potegnil iz najine skrite steklenice "ta pravo slovensko ojštrico", kot se je izrazil. Njemu je njihov šnops premehek … Pred slabo uro nama je pripravil morda najboljše lignje v solati v življenju, sledila pa ji je še porcija podobnih ribjih reči, a pečenih na žaru. Tudi nama se, roko na srce, ni odhajalo iz njegovega kuharskega objema, izpod zavetja suhe strehe, a življenje teče naprej, ne nazaj … Odločnost, da se še enkrat spopadeva z valovi in osvojiva Kune (pa ne denarne), pa je ostala v najinih glavah le do vnovičnega poskusa veslanja skozi že napadeni prehod oziroma kanal, ko se je najin položaj še poslabšal, saj so valovi zrasli še za kak centimeter, veter pa je pridobil pogum.

Odhod z Levrnaka

Odhod je bil precej divji. Z neke jadrnice in velike ladje, polne nemških potapljačev, so nama sicer nekam besno mahali in zmajevali z glavo, a morski tokovi so bili tako močni, tekli so kot reka, da so naju odnašali, še preden sva kaj dojela. Še bolj pa je bil glasen veter, ki je preglasil vse glasove, tudi tiste pametne v najinih glavah. Zato so bile moje besede prijatelju, še preden me je odneslo iz dosega lastnega glasu, le še: "Nič ti ne morem pomagati, preživi tole in znajdi se nekako. Se vidimo preko, na koncu kanala, če bog da …" To je bilo vse, kar mi je uspelo

xxxx

še izdaviti, preden me je tok s hitrostjo kakih 15 kilometrov na uro (k temu dodajmo še hitrost veslanja) odnesel proti najini rešitvi za ta dan, proti zalivu Mir v PP Telaščica (naravni park) na Dugem otoku. Preživel sem 20 najbolj divjih, najbolj dinamičnih, najbolj v spomin zapisanih minut mojega morskoveslaškega življenja. Vsak malce večji val je še dodatno izrazito pospešil kajak, da je zadaj izpod krmila kar piskalo in se mi je veslo v rokah krivilo, ko sem ohranjal kajak v smeri, do konca nagnjen nazaj, uživajoč v taki hitrosti, da je nekje pod čolnom kar brizgalo. Kako bi se, če bi se, končalo, če bi naredil kaj narobe, da bi se kajak recimo obrnil, nisem nikakor razmišljal, saj sem imel občutke ostre kot nož in sem, ko se je norija v prelivčku med otokoma Aba velika in Dragonara končala, začel silovite valove in veter skoraj pogrešati. Od tam so bili valovi visoki namreč "le" še kak meter in pol. Sicer se prevračanja nisem bal, saj se da čoln vedno obrniti nazaj s tako imenovanim eskimskim zavesljajem, a sredi jekleno sivih valov, bičanja vetra in vodnih kapljic, ki jih je veter pobiral z grebenov valov, se je prebudil občutek skrajnega boja, skrajnega dogajanja. Kul!

Kakšen pa je to užitek?

"Dečki, da li vam je ovo neki poseban gušt ili šta?" me je vprašala starejša ženica, ki se je neverjetno hitro prikazala iz hiše Špraljin stan na suhem rtu, nedaleč stran od pobesnelega morja. Ko pa je videla, kaj vse sva privlekla na dan iz najinih čolnov, je še dodala: "Pa kako ste mogli sve ovo staviti u ovaj mali sandulinčič?" Po kaki uri debate o življenju nekoč in danes in tarnanju nad moderno dobo, ko je opazila, da midva vkljub valovom še kar rineva naprej, je pa za zaključek in v slovo še dodala: "Pa ljubi bože, pa šta če vama život ljudi moji, kad ga ne poštujete?" "A … kaj je pa to bilo?" Sem mar dobro slišal? Sicer verjamem, da deluje najin čoln napram velikim debelo zaobljenim barkam nekako majhen, skromen, a je okreten, hiter in predvsem neverjetno stabilen za svojo dolžino petih metrov pri pol metra širine. In tudi tega ženica ni vedela, da sva po prvem adrenalinskem šoku ravnokar minulih velikih valov dobila še dodatna krila od njenih oliv in kozarcu domačega (menda se je šlo za vino!?). In da ne bi teh kril zapravila tja v tri dni, sva hitro skočila nazaj v veliko reko, ki se ji reče morje, in odsrfala (odvalovala) naprej proti zahodu.

Nežni dotiki

"Ti, ta star', nehi me šlatat, saj nisem buzi …" sem hotel že skoraj izdaviti, ko mi je le potegnilo, da me ne boža prijatelj Robi, saj če ne drugega, je on na obali, sam pa, stoječ v vodi do pasu, v rokah držim zobno ščetko sredi majhnega zaliva nekje pod hribom Muravjak. Da bi še naprej mislil o tem, kdo me je torej pobožal, se mi ni dalo, raje sem kar pozabil. Ko sem lezel iz vode, se mi je spet zazdelo, da me zopet nekaj boža, ampak mi je bilo že vseeno. Ni bilo pa vseeno Robiju, ki je s krikom "fak, fak, pa kva je to …?" planil iz vode in se skoraj tresel od strahu in jeze, ko sva le pod skalo, na kateri sva stala, gledala v dolge rdeče lovke. "Mhmm, hobotnica, samo da še ni v solati …" me je prešinilo. Robi je nekako besen nad preživetim strahom v rokah vihtel švicarski nožek in iskal palico, s katero bi ujel hobotnico, sam pa sem samo še muzal nad še enkrat obujenim spominom na mehke dotike morske rdečelovke.

Prostrano morje brez meja

Podobnega občudovanja najinih naporov in odnosa do narave pa ni imel oštir v prehodu Mala Proversa, ko nama na prošnjo, ali bi morda lahko dobila espreso, ob tem, da sem poleg vsega še sanjal, da bi bilo prav lepo in ljubeznivo od njega, če bi nama postregel kar v čolnu, odgovoril: "Ne da se mi danas pravit kafe." Sprva nisem prav dobro slišal, saj sem sedel v čolnu s hrbtom obrnjen proti njemu. Ko sem dojel, da misli resno, sem si ga začel ogledovati, koliko ga je skupaj čez ramena, da ima tako oster jezik. Potem sem že iskal možnost pristanka, trdno odločen, da si bom na njegovem aparatu kavo skuhal kar sam. Tedaj pa sem opazil še nekoga v hiši, ki mi je izza vrat pomežiknil in z roko pokazal proti oštirju in napravil tisti vsem znani znak (kretnjo) z roko, ki pravi: "Ma pusti ga, budala je, šta češ." Ohladil me je tudi Robi, ki je videl, da sem se skrajno resno našpičil, in je raje kar odveslal, preden

bi se zgodili izgredi. Do konca sem dogodek pozabil šele čez nekaj ur in kilometrov veslanja, ko sva si na otoku Žut iz vrečke stresla kapučino v vročo vodo. "Pfej, kako je bil nesramen gostilničar!" je Robi nekako pošimfal ne ravno vrhunsko pripravljeno instant cafe vienoiss. Ker je bilo, je bilo, že davno, sem le skomignil z rameni in se zagledal proti otoku Pašmanu. Tehtala sva namreč odločitev, ali naj še malce zaokroživa okoli otoka ter zjutraj s tokom udariva v Sali in na ladjo ali se usmeriva proti Zadru, kjer je bil najin avtomobil. Zopet ni bil najboljši dan za odločitve, saj bi me morala zdrava pamet opozoriti ob

Robijevi izjavi: "Ma, pejva čez, proti Pašmanu, bova že nekako prišla tja, saj se ne zdi daleč, če ne pa …" Pa me ni. Glede na pozno uro dneva, močan tok z juga, ki naju je ves čas premetaval, časovni pritisk, da morava biti naslednji dan opoldne že v Zadru, sem naredil vse proti zdravi pameti. Namesto na varno v Sali sva usmerila kajaka proti velikemu otoku in celini in zaveslala. V lepih večernih barvah sva veslala, veslala, veslala … pa fotkala … pa gledala in se čudila avtokarti (s seboj sva imela za orientacijo le avtokarto Jadrana, v takšnem merilu, da so na njej Kornatski otoki nekaj hudo majhnega), dokler me ni tema v Srednjem kanalu spomnila, da je že konec dneva in da bo treba hitro v pristan, če ne želiva veslati vso noč. V zadnjih izdihljajih svetlobe, ko sem bolj slutil kot videl, sem po valovitem morju kot po čudežu zapeljal v miniaturno lučico, čudeč se, le kako krasno, da sem našel tale varni zalivček. Saj res, kje pa je Robi? Nekaj je priveslalo iz teme in me vprašalo: "A je to Pašman?" Aha, evo ga! Zadel(a) sva edini uporabni zaliv za nočno izkrcavanje v krogu desetih kilometrov.

Mali med velikimi

Naslednje jutro je v Ždrijelcu med Ugljanom in Pašmanom gliser skoraj zgazil Robija, mene pa prevrnila manjša ribiška barka. Očitno sva tako majhna, da vsak pomorščak misli, da lahko stresa svojo moč nad naju. Seveda mi to ni bilo ravno všeč, prav tako tudi ne, da se pogled na Zadar vkljub nekajurnemu veslanju nikakor ni hotel povečati. Sonce je sijalo, morje leno valovilo, roke so bile že krepko boleče, predvsem nategnjena ramenska mišica, tu in tam so me preletavali galebi, pa tu in tam val, ki zašumi in prekine morečo opoldansko dolgočasnost. Vse to so bile vinjete ne ravno zmagoslavnega prihoda v Zadar. Sicer je mesto z morske strani z avstro-ogrsko podobo res lepo, vredno pogleda, a vsakega še tako lepega prizora se enkrat naveličaš, ko ga je preveč …

Med pakiranjem opreme v avtomobil je padel še zadnji dialog: "Jao, dečki, što su vam strašni ovi čamci!" Na žalost ne iz ust brhkih Dalmatink, kot sva si zaželela, ampak starejšega možaka, bivšega veslača, ko je le malo manjkalo, da mu pod vplivom tistega sončnega sitno-zoprnega-dne nisem kar takoj prodal svojega kajaka, v smislu mam'ce s Kornata: "Ma, dečki, ma je li vam to neki gušt?" V tistem momentu res nisem vedel, kaj bi odgovoril.

Za konec

Robi je veslal seakajak prijon (izposojen pri Skok športu v Ljubljani), moj je narejen v podjetju Svetek&CO na Jurčkovi v Ljubljani. S seboj sva imela posušeno hrano, šotor, kuhalnik, spalne vreče, nekaj malega obleke, vse zaprto v nepredušnih vrečah. Vseeno se nama je po nekaj dneh vse skupaj navlažilo, saj so razlike med dnevnimi in nočnimi jesenskimi temperaturami prevelike. Nič ne pomaga! ❐